

32001R0044

16.1.2001

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 12/1

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 44/2001 НА СЪВЕТА

от 22 декември 2000 година

относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 61, буква в) и член 67, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽²⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽³⁾,

като има предвид, че:

- (1) Общността си е поставила за цел поддръжане и развитие на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се гарантира свободното движение на хора. С оглед постепенното създаване на такова пространство, Общността следва да приеме, наред с друго, и мерки във връзка със сътрудничеството в областта на правосъдието по граждански дела, които мерки са необходими за стабилното функциониране на вътрешния пазар.
- (2) Някои различия между националните норми, които са приложими по отношение на компетентността и признаването на съдебни решения, затрудняват гладкото функциониране на вътрешния пазар. Затова от съществено значение са разпоредбите за уеднаквяване на правилата за конфликт на юрисдикции по граждански и търговски дела и за опростяване на формалностите с оглед бързо и опростено признаване и изпълнение на съдебни решения от държавите-членки, които са обвързани по настоящия регламент.
- (3) По смисъла на член 65 от Договора тази област е в обхвата на съдебното сътрудничество по граждански дела.
- (4) В съответствие с принципите за субсидиарност и пропорционалност, които са формулирани в член 5 от Договора,

целите на настоящия регламент не могат да бъдат в достатъчна степен постигнати от държавите-членки и могат следователно по-добре да бъдат постигнати от Общността. Настоящият регламент ограничава приложението си в рамките на необходимия минимум с оглед постигане на тези цели и не надхвърля необходимото за тази цел.

- (5) На 27 септември 1968 г. държавите-членки, които действат съгласно член 293, четвърто тире от Договора, подписаха Брюкселската конвенция относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право, изменена от конвенциите за присъединяване на нови държави-членки към споменатата конвенция (наричана Брюкселската конвенция) ⁽⁴⁾. На 16 септември 1988 г. държавите-членки и държавите от ЕАСТ подписаха Конвенцията от Лугано относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право, която е паралелна конвенция на Брюкселската конвенция от 1968 г. Предприета бе дейност за преглед на посочените конвенции, като Съветът одобри съдържанието на преработените текстове. При този преглед трябва да се гарантира приемственост в постигнатите резултати.
- (6) С оглед постигане на целта за свободно движение на съдебни решения по граждански и търговски дела е необходимо и подходящо правилата, приложими по отношение на компетентността и признаването и изпълнението на съдебни решения, да се регламентират с правен акт на Общността, който е със задължителна сила и се прилага пряко.
- (7) Обхватът на настоящия регламент трябва да включва всички основни граждански и търговски дела с изключение на някои ясно определени дела.

⁽¹⁾ ОВ С 376, 28.12.1999 г., стр. 1.

⁽²⁾ Становище от 21 септември 2000 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽³⁾ ОВ С 117, 26.4.2000 г., стр. 6.

⁽⁴⁾ ОВ L 299, 31.12.1972 г., стр. 32.

ОВ L 304, 30.10.1978 г., стр. 1.

ОВ L 388, 31.12.1982 г., стр. 1.

ОВ L 285, 3.10.1989 г., стр. 1.

ОВ С 15, 15.1.1997 г., стр. 1.

Виж консолидирания текст в ОВ С 27, 26.1.1998 г., стр. 1.

- (8) Трябва да съществува връзка между производствата, по отношение на които се прилага настоящият регламент, както и територията на държавите-членки, които са обвързани от настоящия регламент. Съответно трябва да се прилагат общи правила за компетентността, когато ответникът има местоживееене в някоя от тези държави-членки.
- (9) Ответник, който няма местоживееене в държава-членка, като правило е субект на националните правила за компетентност, приложими на територията на държава-членка на сезирания съд, докато ответник с местоживееене в държава-членка, която не е обвързана по настоящия регламент, трябва да остане субект на Брюкселската конвенция.
- (10) За целите на свободното движение на съдебни решения съдебните решения, постановени в държава-членка, които са обвързани по настоящия регламент, трябва да бъдат признати и изпълнени в друга държава-членка, обвързана по настоящия регламент, дори ако длъжникът по съдебното решение е с местоживееене в трета държава.
- (11) Правилата за компетентността трябва да са във висока степен предвидими и основани на принципа, че компетентността по правило се основава на местоживееенето на ответника и винаги трябва да е налице на това основание, освен в няколко ясно определени ситуации, когато основанието на спора или автономията на страните изисква или предполага различен свързващ фактор. Местоживееенето на правния субект трябва да се определи автономно, така че общите правила да се направят по-прозрачни и да се избегнат конфликти на юрисдикции.
- (12) Наред с местоживееенето на ответника трябва да съществуват алтернативни основания за компетентност, които са основани на тясна връзка между съда и процесуалното действие или с оглед да се улесни доброто упражняване на правосъдие.
- (13) Във връзка със застраховането, потребителските договори и трудовата заетост, по-слабата страна трябва да бъде защитена от правила за компетентност, които са в по-висока степен благоприятни за нейните интереси, отколкото предвиждат общите правила.
- (14) Автономията на страните по договори, различни от застрахователен, потребителски или трудов, където се допуска само ограничена автономия при избора на компетентен съд, трябва да бъде съблюдавана при условията за изключителни основания за компетентност, които са установени в настоящия регламент.
- (15) В интерес на хармоничното упражняване на правосъдие е необходимо да се минимизира възможността от едновременни производства и да се гарантира, че в две държави-членки няма да се произнасят противоречащи си съдебни решения. Трябва да съществува ясен и ефективен механизъм за решаване на висящи дела (*lis pendens*) и свързани с тях производства и за отстраняване на проблемите, които произтичат от национални различия като тези във връзка с определянето на времето, към което едно дело се счита за висящо. За целите на настоящия регламент това време трябва да се определи автономно.
- (16) Взаимното доверие в упражняването на правосъдие в Общността оправдава съдебни решения, които са постановени в държава-членка, да бъдат автоматично признавани без нуждата от някаква процедура, освен в случаите на оспорване.
- (17) По силата на същия принцип на взаимно доверие трябва да бъде ефективна и бърза процедурата за превръщането на едно съдебно решение, което е постановено в една държава-членка, в изпълняемо в друга. За тази цел декларацията, че едно съдебно решение е изпълняемо, трябва да бъде издавана на практика автоматично след изцяло формална проверка на представените документи, без съдът да има възможност да повдига по свой почин някое от основанията за неизпълняемост, които са установени по силата на настоящия регламент.
- (18) При все това зачитането на правото на защита означава, че ответникът трябва да има възможност да обжалва в състезателна процедура декларацията за изпълняемост, ако той смята, че е налице някое от основанията за неизпълняемост. Трябва да е налице процедура по обжалване и по отношение на ищеца, когато искането му за декларация за изпълняемост е отхвърлено.
- (19) Трябва да се гарантира приемственост между Брюкселската конвенция и настоящия регламент и за тази цел трябва да се установят преходни разпоредби. Същата нужда от приемственост се прилага и по отношение на тълкуването на Брюкселската конвенция от Съда на Европейските общности, а Протоколът от 1971 г.⁽¹⁾ трябва също така да остане приложен спрямо висящи дела към момента на влизане в сила на настоящия регламент.
- (20) Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в съответствие с член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и Северна Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, заявиха желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящия регламент.
- (21) Дания в съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност,

⁽¹⁾ ОВ L 204, 2.8.1975 г., стр. 28.
ОВ L 304, 30.10.1978 г., стр. 1.
ОВ L 388, 31.12.1982 г., стр. 1.
ОВ L 285, 3.10.1989 г., стр. 1.
ОВ С 15, 15.1.1997 г., стр. 1.
Виж консолидирания текст в ОВ С 27, 26.1.1998 г., стр. 28.

не участва в приемането на настоящия регламент и следователно не е обвързана от него, нито е субект на неговото прилагане.

(22) Тъй като Брюкселската конвенция остава в сила в отношенията между Дания и държавите-членки, които са обвързани от настоящия регламент, Конвенцията и Протоколът от 1971 г. продължават да действат между Дания и държавите-членки, които са обвързани по настоящия регламент.

(23) Брюкселската конвенция продължава да действа на териториите на държави-членки, които попадат в териториалния обхват на посочената конвенция и които са изключени от настоящия регламент съгласно член 299 от Договора.

(24) Подобно на това и в името на последователността настоящият регламент не накърнява нормите, които регулират компетентността и признаването на съдебни решения, които се съдържат в специални общностни актове.

(25) Спазването на международните задължения, по които са страни държавите-членки, означава, че настоящият регламент не засяга договори във връзка със специални въпроси, по които са страни държавите-членки.

(26) Трябва да бъде осигурена необходимата гъвкавост в основните правила на настоящия регламент, за да се отчетат специалните процедурни правила на някои държави-членки. Някои разпоредби на Протокола, приложен към Брюкселската конвенция, трябва съответно да се включат в настоящия регламент.

(27) За да се гарантира хармоничен преход в определени области, които бяха обект на специални разпоредби в Протокола, приложен към Брюкселската конвенция, настоящият регламент предвижда разпоредби за преходен период, които отчитат специфичното положение в определени държави-членки.

(28) Не по-късно от пет години след влизането в сила на настоящия регламент Комисията представя доклад за приложението му и при необходимост ще изготви предложения за изменения.

(29) Комисията трябва да приспособи приложения I—IV относно правилата за национална компетентност, съдилищата или компетентните органи и процедурите за обжалване, налични въз основа на изменения, предложени от засегнатите държави-членка; измененията, направени спрямо приложения V и VI трябва да се приемат в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБХВАТ

Член 1

1. Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. Той не обхваща, по специално, данъчни, митнически или административни дела.

2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

а) гражданското състояние, правоспособността и дееспособността на физически лица, имуществени права, произтичащи от брачни правоотношения, завещания и наследяване;

б) производства, свързани с обявяването на дружества или други юридически лица в несъстоятелност, конкордати и аналогични производства;

в) социално осигуряване;

г) арбитраж.

3. В настоящия регламент под „държава-членка“ се разбират държавите-членки, с изключение на Дания.

ГЛАВА II

КОМПЕТЕНТНОСТ

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 2

1. При условията на настоящия регламент, искиве срещу лицата, които имат местоживее в държава-членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава-членка.

2. Лица, които не са граждани на държавата-членка, в която имат местоживее, се подчиняват на правилата за компетентност, които са приложими по отношение на гражданите на тази държава.

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

Член 3

1. Срещу лица, които имат местоживеене в държава-членка, могат да бъдат предявявани иски в съдилищата на друга държава-членка само при съблюдаване на правилата, установени в раздели 2-7 от настоящата глава.

2. По-специално правилата за национална компетентност, установени в приложение I, няма да се прилагат в техен ущърб.

Член 4

1. Ако ответникът няма местоживеене в държава-членка, компетентността на съдилищата на всяка държава-членка, при условията на членове 22 и 23, се определя от правото на тази държава-членка.

2. По отношение на такъв ответник всяко лице, което има местоживеене в държава-членка, може независимо от неговото гражданство да се ползва в тази държава от действащите там правила за компетентност, и по-специално от тези, конкретизирани в приложение I, по същия начин както гражданите на тази държава.

Раздел 2

Специална компетентност

Член 5

Срещу лице, което има местоживеене в държава-членка, може да бъде предявен иск в друга държава-членка:

1. а) по дела, свързани с договор - в съдилищата по мястото на изпълнение на въпросното задължение;

б) за целите на настоящата разпоредба и освен ако не е договорено друго, мястото на изпълнение на въпросното задължение е:

— в случая на продажба на стоки, мястото в държава-членка, където съгласно договора са доставени стоките или е трябвало да бъдат доставени,

— в случая на предоставяне на услуги, мястото в държава-членка, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени;

в) ако не се прилага буква б), тогава се прилага буква а);

2. по делата за издръжка - в съдилищата на мястото, където получаващият издръжка има местоживеене или обичайно пребиваване, или ако делото е свързано с производство относно гражданското състояние на лице - в съда, който съобразно своето право е компетентен да разглежда такова производство, освен ако тази компетентност се основава единствено на гражданството на една от страните;

3. по дела относно гражданска отговорност, *delict* или *quasi delict* - в съдилищата на мястото, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие;

4. по отношение на граждански иск за вреди или реституция вследствие на деяние, което води до наказателно производство - в съда, сезиран с това производство, доколкото този съд съгласно своето право е компетентен да разглежда граждански иски;

5. по отношение на спорове, произтичащи от дейността на клон, агенция или друг вид представителство - в съдилищата на мястото, където е разположен клонът, агенцията или представителството;

6. в качеството на учредител, доверителен собственик (*trustee*) или бенефициер на доверителна собственост (*trust*), създадена по силата на закон или на писмен документ, или устно и доказана писмено - в съдилищата на държавата-членка, където се намира доверителната собственост (*trust*);

7. по отношение на спор относно плащане на възнаграждение, искано във връзка със спасяване на товар или навло - в съда, в обсега на чиято компетентност въпросният товар или навло:

а) е бил задържан с цел да се обезпечи това плащане, или

б) е могъл да бъде задържан, но е дадена гаранция или друго обезпечение;

при условие че настоящата разпоредба се прилага само ако се претендира, че ответникът има права върху товара или навлото, или е имал такива права по време на спасяването им.

Член 6

Срещу лице с местоживеене в държава-членка може, също така, да бъде предявен иск:

1. когато то е един от множество ответници, в съдилищата по местоживеенето на всеки от тях, при условие че исковите са в

такава тясна връзка, че е целесъобразно те да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства;

2. като трета страна по дело за поръчителство или гаранция или в друго производство на трета страна, в съда, сезиран с първоначалното дело, освен ако това дело е заведено единствено с цел това лице да бъде отклонено от подсъдността на съда, който би бил компетентен по неговото дело;
3. по насрещен иск, произтичащ от същия договор или факти, на които се основава първоначалният иск, в съда, пред който е висящо първоначалното дело;
4. по дела във връзка с договор, ако процедурата може да се съчетае с процедура срещу същия ответник, по дела относно вещни права върху недвижими вещи, в съда на държавата-членка, където е разположен имотът.

Член 7

Когато по силата на настоящия регламент съд в държава-членка е компетентен за действия във връзка с отговорност, произтичаща от използването или дейността на кораб, този съд или който и да е друг съд, който по силата на вътрешното право е заместен за тази цел, също така ще е компетентен по отношение на иски за ограничаване на тази отговорност.

Раздел 3

Компетентност по дела във връзка със застраховане

Член 8

По дела във връзка със застраховане компетентността се определя от нормите на настоящия раздел, без да се засягат разпоредбите на член 4 и член 5, точка 5.

Член 9

1. Срещу застраховател с местоживеене в държава-членка, може да бъде предявен иск:
  - а) в съдилищата на държава-членка, където той има местоживеене, или
  - б) в друга държава-членка в случай на процесуални действия, извършени от притежателя на полицата, застрахования или ползвателя, в съдилищата по мястото, където ищецът има местоживеене,
  - в) ако той е съзастраховател, в съдилищата на държава-членка, в която е предявен иск срещу основния застраховател.

2. Застраховател, който няма местоживеене в държава-членка, но има клон, агенция или друго представителство в една от държавите-членки, по отношение на спорове, произтичащи от дейността на клона, агентството или представителството, се счита, че има местоживеене в тази държава-членка.

Член 10

По отношение на застраховка за отговорност или застраховка на недвижима собственост срещу застрахователя може наред с това да бъде предявен иск в съдилищата, където е настъпило вредоносното събитие. Същото се прилага и ако движимо и недвижимо имущество се покрива от една и съща застрахователна полица и двете са неблагоприятно засегнати от едно и също случайно събитие.

Член 11

1. По отношение на застраховка за отговорност застрахователят също така може, ако законът на съда го позволява, да бъде призован по дело, което увредената страна е предприела срещу застрахования.

2. Членове 8, 9 и 10 се прилагат по отношение на иски, предявени от увредената страна пряко срещу застрахователя, когато такива преки иски са разрешени.

3. Ако правото, приложимо спрямо такива преки иски, предвижда, че притежателят на полицата или застрахованият могат да бъдат призовани като страни по делото, същият съд е компетентен по отношение на тях.

Член 12

1. Без да се засяга разпоредбата на член 11, параграф 3, застрахователят може да започне дело само в съдилищата на държавата-членка, в която ответникът има местоживеене, независимо дали той се явява притежател на полицата, застрахован или бенефициер.

2. Разпоредбите на настоящия раздел не засягат правото да се повдигне насрещен иск в съда, в който в съответствие с настоящия раздел е висящ основният иск.

Член 13

Разпоредбите на настоящия раздел могат да се дерогират само със споразумение:

1. което е сключено след възникване на спора, или

2. което допуска притежателят на полицата, застрахованият или бенефициерът да започнат дело в съдилища, различни от тези, посочени в този раздел, или
3. което е сключено между притежател на полица и застраховател, ако и двамата по време на сключване на договора са имали местоживеене или обичайно пребиваване в една и съща държава-членка, и което споразумение предоставя компетентност на съдилищата на тази държава, дори ако вредоносното събитие се случи в чужбина, при условие че това споразумение не противоречи на законодателството на тази държава, или
4. което е сключено с притежател на полица, който няма местоживеене в държава-членка, освен дотолкова, доколкото застраховката е задължителна или е относно недвижимата собственост в държава-членка, или
5. което се отнася до договор за застраховка дотолкова, доколкото покрива един или повече от рисковете по член 14.

Член 14

Рисковете по член 13, параграф 5 са следните:

1. всякаква загуба или вреда на:
  - а) морски кораби, инсталации, разположени край бреговете или в открито море, или въздухоплавателно средство, произтичащи от рискове, които са във връзка с използването им за търговски цели;
  - б) транзитни стоки, различни от багажа на пътниците, когато транзитът се състои или включва товар на такива кораби или въздухоплавателни средства;
2. всякаква отговорност, различна от тази за телесна повреда на пътници или загуба или увреждане на багажа им:
  - а) произтичаща от използването или дейността на кораби, инсталации или въздухоплавателни средства, както са указани в точка 1, буква а), доколкото по отношение на последните законодателството на държава-членка, в която е регистрирано въздухоплавателното средство, не забранява клаузи за предоставяне на компетентност при застраховането срещу такива рискове;
  - б) за загуба или повреда, причинени от транзитни стоки, както са описани в точка 1, буква б);

3. всякаква финансова загуба във връзка с използването или дейността на кораби, инсталации или въздухоплавателни средства, както са указани в точка 1, буква а), и по-специално загуба на редовен или чартърен товар;
4. всякакъв риск или интерес във връзка с някои от тези точки 1—3;
5. независимо от точки 1—4, всякакви „големи рискове“, както са определени в Директива 73/239/ЕИО на Съвета ⁽¹⁾, изменена с Директиви 88/357/ЕИО ⁽²⁾ и 90/618/ЕИО ⁽³⁾ на Съвета, така както са изменени.

Раздел 4

Компетентност при потребителски договори

Член 15

1. По отношение на дела във връзка с договор, сключен от лице — потребител, за цел, която може да се приеме, че е извън неговата търговска дейност или професия, компетентността се определя от разпоредбите в настоящия раздел, без да се засяга разпоредбата на член 4 и член 5, точка 5, ако:

- а) се отнася до договор за продажба на стоки на изплащане чрез вноски, или
- б) се отнася до договор за заем, изплатим на части, или за всяка друга форма на кредит, предоставен за финансиране на продажбата на стоки, или
- в) във всички останали случаи, договърът е сключен с лице, което извършва търговски или професионални дейности в държава-членка, където потребителят има местоживеене, или, който с всички средства насочва дейностите си към тази държава-членка или към няколко държави, включително тази държава-членка, и договърът попада в обхвата на тези дейности.

2. Когато потребител сключи договор със страна, която няма местоживеене в държава-членка, но има клон, агенция или друго представителство в някоя от държавите-членки, тази страна по отношение на спорове, възникнали от дейността на този клон, агенция или представителство, се счита за имаща местоживеене в тази държава-членка.

3. Настоящият раздел няма да се прилага по отношение на договор за транспорт, различен от договора, който в цената си включва предоставянето на комбинация от пътуване и настаняване.

⁽¹⁾ ОВ L 228, 16.8.1973 г., стр. 3. Директива, последно изменена с Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 181, 20.7.2000 г., стр. 65).

⁽²⁾ ОВ L 172, 4.7.1988 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2000/26/ЕО.

⁽³⁾ ОВ L 330, 29.11.1990 г., стр. 44.

Член 16

1. Потребител може да заведе дело срещу другата страна по договора или в съдилищата на държава-членка, в която тази страна има местоживеене, или в съдилищата по мястото, където има местоживеене потребителят.
2. Другата страна по договора може да заведе делото срещу потребител само в съдилищата на държавата-членка, където има местоживеене потребителят.
3. Настоящият член не засяга правото да се предяви насрещен иск в съда, пред който в съответствие с настоящия раздел е висящ първоначалният иск.

Член 17

Разпоредбите на настоящия раздел могат да се дерогират само със споразумение:

1. което е сключено след възникването на спора, или
2. което допуска потребителят да започне дело в съдилища, различни от тези, посочени в този раздел, или
3. което е сключено между потребителя и другата страна по договора, и двамата от които по времето на сключване на договора са имали местоживеене или обичайно пребиваване в една и съща държава-членка, и което предоставя компетентност на съдилищата на тази държава-членка, при условие че това споразумение не противоречи на законодателството на тази държава-членка.

Раздел 5

Компетентност при индивидуални трудови договори

Член 18

1. По дела във връзка с индивидуални трудови договори компетентността се определя от разпоредбите на настоящия раздел, без да се засягат разпоредбите на член 4 и член 5, точка 5.
2. Когато работник или служител сключи индивидуален трудов договор с работодател, който няма местоживеене в държава-членка, но има клон, агенция или друго представителство в някоя от държавите-членки, работодателят по отношение на спорове, възникнали във връзка с дейността на клона, агенцията или представителството, се счита за имащ местоживеене в тази държава-членка.

Член 19

Срещу работодател с местоживеене в държава-членка, може да бъде предявен иск:

1. в съдилищата на държавата-членка, където има местоживеене, или
2. в друга държава-членка:
  - a) в съдилищата по мястото, където работодателят обичайно осъществява дейността си, или в съдилищата по мястото, където последно е осъществявал дейност, или
  - b) ако работникът или служителят не осъществява обичайно или не е осъществявал обичайно дейността си в никоя държава, в съдилищата по мястото, където дейността, за която е нает работникът или служителят, е разположена или е била разположена.

Член 20

1. Работодател може да заведе дело само в съдилищата на държавата-членка, където работникът или служителят имат местоживеене.
2. Разпоредбите на настоящия раздел не засягат правото да се предяви насрещен иск в съда, в който в съответствие с този раздел е висящо основното дело.

Член 21

Разпоредбите на настоящия раздел могат да се дерогират само със споразумение за предоставяне на компетентност:

1. което е сключено след възникването на спора, или
2. което допуска работникът или служителят да заведа дело в съдилища, различни от тези, указани в настоящия раздел.

Раздел 6

Изключителна компетентност

Член 22

Следните съдилища ще притежават изключителна компетентност независимо от местоживеенето:

1. по дела, които имат за предмет вещни права върху недвижим имот или договор за наем на недвижим имот, съдилищата на държавата-членка, в която е разположен имотът.

Въпреки това по дела, които имат за предмет договор за наем на недвижим имот, сключен за временно ползване с максимален срок от шест последователни месеца, са компетентни и съдилищата на държавата-членка, където има местоживеене ответникът, при условие че наемателят е физическо лице и че наемодателят и наемателят имат местоживеене в една и съща държава-членка;

2. по дела, които имат за предмет действителността на създаването, недействителност или прекратяване на търговски дружества или други юридически лица или сдружения на физически или юридически лица, или действителността на решения на техните органи, съдилищата на държавата-членка, в която има седалище търговското дружество, юридическото лице или сдружението. За да се определи това седалище, съдът прилага своите правила на международното частно право;
3. по дела, които имат за предмет действителността на вписванията в публични регистри, съдилищата на държавата-членка, в която се води регистърът;
4. по дела във връзка с регистрацията или действителността на патенти, марки, дизайни или други подобни права, за които се изисква да бъдат депозирани или регистрирани, съдилищата на държавата-членка, в която е подадена заявка за депозиране или регистрация, или депозирането или регистрацията са извършени или се смятат за извършени съгласно инструмент на Общността или по силата на международна конвенция.

Без да се засяга компетентността на Европейската патентна служба по силата на Конвенцията за предоставяне на европейски патенти, подписана в Мюнхен на 5 октомври 1973 г., съдилищата на всяка държава-членка имат изключителна компетентност, независимо от местоживеенето, по дела във връзка с регистрацията или действителността на всеки европейски патент, предоставен на тази държава;

5. по дела във връзка с изпълнението на съдебни решения, съдилищата на държава-членка, в която съдебното решение е било или трябва да бъде изпълнено.

Раздел 7

Пророгация на компетентност

Член 23

1. Ако страните, една или повече от които имат местоживеене в държава-членка, са се договорили, че съд или съдилищата на

държава-членка са компетентни за разрешаване на всякакви спорове, които са възникнали или които могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, този съд или тези съдилища имат компетентност. Тази компетентност е изключителна, освен ако страните са уговорили друго. Споразумението за предоставяне на компетентност се сключва:

- a) писмено или устно, потвърдено с писмени доказателства; или
- b) във форма, която е съобразена с практиките, които страните са установили помежду си; или
- в) в международната търговия, във форма, която е съобразена с обичая, които страните познават или е трябвало да познават и който в тази търговска дейност е широко известен на страните и редовно се съблюдава от страните по договори от вида, приложим в конкретната търговска дейност.

2. Всяко общуване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, е равностойно на „писмена форма“.

3. Когато се сключи такова споразумение между страни, никоя от които няма местоживеене в държава-членка, съдилищата на други държави-членки не са компетентни по отношение на споровете им, освен ако съдът или съдилищата, които са избрани, са се отказали от компетентност.

4. Съдът или съдилищата на държава-членка, на които е предоставена компетентност чрез акт за учредяване на доверителна собственост (trust), имат изключителна компетентност по всяко дело, заведено срещу учредител, доверителен собственик (trustee) или бенефициер, ако става дума за отношенията между тези лица или за техните права или задължения във връзка с доверителната собственост (trust).

5. Споразумения или разпоредби на акт за учредяване на доверителна собственост (trust), с които се предоставя компетентност, нямат правно действие, ако противоречат на член 13, 17 или 21, или ако съдилищата, чиято компетентност те претендират да изключат, имат изключителна компетентност по силата на член 22.

Член 24

Извън компетентността, която произтича от други разпоредби на настоящия регламент, компетентен е този съд на държава-членка, пред който се яви ответникът. Това правило не се прилага, когато ответникът се явява, за да оспори компетентността на съда, или когато друг съд има изключителна компетентност по силата на член 22.

Раздел 8

Проверка на компетентността и допустимостта

Член 25

Когато съд на държава-членка е сезиран с иск, който основно засяга дело, по отношение на което съдилищата на друга държава-членка имат изключителна компетентност по силата на член 22, той служебно прогласява, че не е компетентен.

Член 26

1. Когато срещу ответник с местоживее в една държава-членка е предявен иск в съд на друга държава-членка и той не се яви, съдът служебно прогласява, че не е компетентен, освен ако компетентността му произтича от разпоредбите на настоящия регламент.

2. Съдът спира разглеждането на делото дотогава, докато не бъде доказано, че ответникът е могъл да получи документа за образуване на производството, или равностоен документ в достатъчен срок, който да му позволи да организира защитата си, или че са били предприети всички необходими стъпки за тази цел.

3. Член 19 от Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. за връчването в държавите-членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела ⁽¹⁾ се прилага вместо разпоредбите на параграф 2, ако документът, с който се започва делото, или равнозначният документ трябва да се предадат от една държава-членка в друга, съобразно настоящия регламент.

4. Когато разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1348/2000 не са приложими, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако документът за образуване на производството или равностоен документ е трябвало да бъдат предадени съобразно тази конвенция.

Раздел 9

Висящ процес (Lis pendens) — свързани иски

Член 27

1. Когато дела с един и същ предмет и между същите страни, са заведени в съдилищата на различни държави-членки, всеки съд,

различен от първия сезиран съд, спира разглеждането на делото служебно, докато бъде установена компетентността на първия сезиран съд.

2. Когато бъде установи компетентността на първия сезиран съд, всеки друг съд, различен от първия сезиран съд, се отказва от компетентност в полза на този съд.

Член 28

1. Когато свързани иски са висящи пред съдилища от различни държави-членки, всеки съд, различен от първия сезиран съд, може да спре разглеждането на делото.

2. Когато тези иски са висящи на първа инстанция, всеки съд, различен от първия сезиран съд, може също така, по молба на една от страните да се откаже от компетентност, ако първия сезиран съд е компетентен по отношение на въпросните иски и правото му допуска тяхното обединяване.

3. За целите на настоящия член исковите се смятат за свързани, когато те се намират в такава тясна връзка помежду си, че е целесъобразно да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства.

Член 29

Когато исковите спадат към изключителната компетентност на няколко съдилища, всеки съд, различен от първия сезиран съд, се отказва от компетентност в полза на този съд.

Член 30

За целите на настоящия раздел, съдът се счита сезиран:

1. в момента, когато документът за образуване на производството или равностоен документ е внесен в съда, при условие че ищецът впоследствие не е пропуснал да предприеме изискуемите стъпки, за да се осъществят действия по отношение на ответника, или

2. ако документът трябва да бъде връчен, преди да е внесен в съда, в момента, когато е получен от отговорната за връчването служба, при условие че ищецът впоследствие не е пропуснал да предприеме изискуемите стъпки, за да внесе документа в съда.

⁽¹⁾ ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 37.

Раздел 10

Временни, включително охранителни мерки

Член 31

Може да се направи заявление пред съдилищата на държава-членка за такива временни, включително охранителни мерки, каквито съществуват съгласно законодателството на тази държава-членка, дори ако съгласно настоящия регламент съдилищата на друга държава-членка са компетентни по съществуващото на делото.

ГЛАВА III

ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 32

За целите на настоящия регламент „съдебно решение“ означава всяко съдебно решение, постановено от съд или правораздавателен орган на държава-членка, както и да се нарича съдебното решение, включително декрет, разпореждане, решение или заповед за изпълнение, както и определянето на разноските от служител на съда.

Раздел 1

Признаване

Член 33

1. Съдебно решение, което е постановено в държава-членка, се признава в другата държава-членка, без да се изисква каквато и да е специална процедура.

2. Всяка заинтересувана страна, която изисква признаването на съдебно решение като основен въпрос при един спор, може в съответствие с процедурите, установени в раздели 2 и 3 от настоящата глава, да поиска решение, с което да се признае съдебното решение.

3. Ако изходът на дело в съд на държава-членка зависи от произнасянето по инцидентно възникнал въпрос за признаване, този съд е компетентен по отношение на този въпрос.

Член 34

Съдебно решение не се признава:

1. ако признаването явно противоречи на публичната политика в държавата-членка, в която се иска признаване;

2. когато то е постановено в отсъствие на страната, ако на ответника не е връчен документът за образуване на производството или равностоеен документ в достатъчен срок, за да има възможност да организира защитата си, освен ако ответникът не е успял да започне дело за оспорване на съдебното решение, когато е било възможно да стори това;

3. ако то противоречи на съдебно решение, постановено по спор между същите страни в държавата-членка, в която се иска признаване;

4. ако то противоречи на по-рано постановено съдебно решение, постановено в друга държава-членка или в трета държава по същия предмет и между същите страни, при условие че по-ранното съдебно решение отговаря на условията, необходими за признаването му в сезираната държава-членка.

Член 35

1. Освен това, съдебното решение не се признава, ако то противоречи на раздел 3, 4 или 6 от глава II, както и в случаите по член 72.

2. При проверката на основанията за компетентността по предходния параграф съдът или органът, който е сезиран, е обвързан от фактическите констатации, на основата на които съдът на държавата-членка по произход е определил своята компетентност.

3. При спазване на параграф 1 не може да бъде преразглеждана компетентността на съда на държавата-членка по произход. Критерият за публична политика, посочен в член 34, точка 1, не може да се прилага по отношение на правилата относно компетентността.

Член 36

При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на чуждестранно съдебно решение.

Член 37

1. Съд на държава-членка, в който се иска признаване на съдебно решение, постановено в друга държава-членка, може да спре разглеждането на делото, ако срещу съдебното решение е внесена обикновена жалба.

2. Съд на държава-членка, в която се иска признаване на съдебно решение, постановено в Ирландия или в Обединеното кралство, може да спре разглеждането на делото, ако изпълнението в държавата по произход е спряно поради обжалване.

Раздел 2

Член 43

Изпълнение

Член 38

1. Съдебно решение, постановено в държава-членка и подлежащо на изпълнение в тази държава-членка, се изпълнява в друга държава-членка, когато по искане на всяка заинтересувана страна то бъде обявено за изпълняемо там.

2. При все това в Обединеното кралство такова съдебно решение се изпълнява в Англия и Уелс, в Шотландия или Северна Ирландия, когато по искане на всяка заинтересувана страна то е било вписано за изпълнение в съответната част от територията на Обединеното кралство.

Член 39

1. Молбата се подава пред съда или компетентния орган, посочени в списъка в приложение II.

2. Местната подсъдност се определя според местоживеенето на страната, срещу която се иска изпълнение, или според мястото на изпълнението.

Член 40

1. Процедурата за подаване на молба се урежда от законодателството на държавата-членка, в която се иска изпълнението.

2. Молителят трябва да посочи съдебен адрес в съдебния район на съда, до който е подадена молбата. При все това, ако законодателството на държавата-членка, където се иска изпълнение, не предвижда посочването на такъв адрес, молителят определя процесуален представител.

3. Към молбата се прилагат документите, посочени в член 53.

Член 41

Съдебното решение се обявява за изпълняемо веднага след завършване на формалностите по член 53 без да се прави преразглеждане по членове 34 и 35. Страната, по отношение на която се иска изпълнение, няма право през този етап от производството да прави изявления по молбата.

Член 42

1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост се съобщава незабавно на молителя в съответствие с процедурата, установена от законодателството на държавата-членка, в която се иска изпълнението.

2. Декларацията за изпълняемост се връчва на страната, срещу която се иска изпълнение, заедно със съдебното решение, ако то все още не е било върчено на тази страна.

1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост може да се обжалва от всяка от страните.

2. Жалбата се внася пред съда, посочен в списъка в приложение III.

3. Жалбата се разглежда в съответствие с процесуалните правила за състезателните производства.

4. Ако страната, срещу която се иска изпълнение, не се яви пред съда, сезиран с жалба, повдигната от молителя, се прилага член 26, параграфи от 2 до 4, дори когато страната, срещу която се иска изпълнение, няма местоживеене в някоя от държавите-членки.

5. Жалба срещу декларацията за изпълняемост се подава до един месец от връчването на декларацията. Ако страната, срещу която се иска изпълнение, има местоживеене в държава-членка, различна от тази, в която е издадена декларацията за изпълняемост, срокът за обжалване е два месеца и тече от датата на връчването, било лично на страната, или по нейното местоживеене. Не се допуска удължаване на срока поради голяма отдалеченост.

Член 44

Решението, постановено по жалбата, може да бъде атакувано само чрез жалбата, посочена в приложение IV.

Член 45

1. Съдът, пред който е подадена жалбата съгласно член 43 или член 44, отказва или отменя декларация за изпълняемост само на някое от основанията по членове 34 и 35. Той произнася решението си незабавно.

2. При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане на чуждестранно съдебно решение по същество.

Член 46

1. Съдът, пред който е подадена жалбата по член 43 или член 44, по искане на страната, срещу която се иска изпълнение, може да спре производството, ако срещу съдебното решение в държавата-членка по произход е подадена обикновена жалба или ако все още не е изтекъл срокът за подаване на такава жалба; в последния случай съдът може да посочи срока, в рамките на който трябва да се подаде жалбата.

2. Когато съдебното решение е постановено в Ирландия или Обединеното кралство, всяка форма на обжалване, предвидена в държавата-членка по произход, се счита за обикновена жалба по смисъла на параграф 1.

3. Съдът може да постави изпълнението и в зависимост от даването на обезпечение, определено от него.

Член 47

1. Когато едно съдебно решение трябва да бъде признато в съответствие с настоящия регламент, нищо не възпрепятства молителя да се възползва от временни, включително охранителни, мерки в съответствие със законодателството на сезираната държава-членка, без да се изисква декларацията за изпълняемост по член 41.

2. Декларацията за изпълняемост съдържа в себе си оправомощаване да се предприемат охранителни мерки.

3. По време на срока за обжалване по член 43, параграф 5 на декларацията за изпълняемост и до произнасянето по жалбата, не могат да се предприемат никакви мерки за изпълнение, освен охранителни, спрямо имуществото на страната, срещу която се иска изпълнение.

Член 48

1. Когато чуждестранно съдебно решение е постановено по отношение на няколко дела и декларацията за изпълняемост не може да бъде издадена за всички от тях, съдът или компетентният орган я издава за едно или повече от тях.

2. Молител може да изисква декларация за изпълняемост и само по отношение на части от съдебно решение.

Член 49

Чуждестранно съдебно решение, с което се нарежда периодично плащане посредством глоби, е изпълняемо в държава-членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата-членка по произход на съдебното решение.

Член 50

Молител, който в държавата-членка по произход се е възползвал от цялостна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право в производството, указано в настоящия раздел, да се ползва от най-благоприятната правна помощ или от най-голямото освобождаване от разходи и разноски, които се предвиждат съгласно законодателството на сезираната държава-членка.

Член 51

Няма да се иска никакво обезпечение, гаранция или депозит, както и да са описани, от страната, която в една държава-членка моли за изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава-членка, въз основа на обстоятелството, че тя е чужд

гражданин или че няма местоживеене или пребиваване в държавата, в която се иска изпълнение.

Член 52

В производството за издаване на декларация за изпълняемост в държавата-членка, където се иска изпълнение, не може да се изискват каквито и да е такси, изчислени въз основа на цената на въпросния иск.

Раздел 3

Общи разпоредби

Член 53

1. Една страна, която иска признаване или подава молба за декларация за изпълняемост, представя копие от съдебното решение, което отговаря на необходимите условия за установяване на автентичността му.

2. Страна, която подава молба за декларация за изпълняемост, също така представя сертификата, указан в член 54, без да се засяга член 55.

Член 54

Съдът или компетентният орган на държава-членка, където е постановено съдебно решение, издава по искане на всяка заинтересувана страна сертификат съгласно стандартния формуляр, указан в приложение V към настоящия регламент.

Член 55

1. Ако сертификатът, указан в член 54, не бъде представен, съдът или компетентният орган може да укаже срок за представянето му или да приеме равнозначен документ или, ако счита, че разполага с достатъчна информация преди това, може да не изиска представянето му.

2. Ако съдът или компетентният орган го изискват, трябва да се представи превод на документите. Преводът се заверява от лице, квалифицирано да направи това в една от държавите-членки.

Член 56

Не се изисква легализация или друга подобна формалност по отношение на документите, посочени в член 53 или член 55, параграф 2, или по отношение на документ, определящ процесуален представител.

ГЛАВА IV

Член 60

АВТЕНТИЧНИ ДОКУМЕНТИ И СЪДЕБНИ СПОГОДБИ

Член 57

1. Документ, който е формално съставен или регистриран като автентичен документ и има изпълнителна сила в някоя държава-членка, в друга държава-членка се обявява за изпълняем по молба, направена в съответствие с процедурите, уредени в член 38 и следващите. Съдът, пред който е подадена жалба съгласно член 43 или член 44, отказва или отменя декларация за изпълняемост само ако изпълнението на документа явно противоречи на публичната политика на сезираната държава-членка.

2. Уговорки във връзка със задължения за издръжка, постигнати с административните власти или удостоверени от тях, също така се считат за автентични документи по смисъла на параграф 1.

3. Представеният документ трябва да отговаря на необходимите условия за установяване на автентичността му в държавата-членка по произход.

4. Раздел 3 от глава III се прилага съответно. Компетентният орган в държавата-членка, където е изготвен или регистриран автентичен документ, издава по искане на всяка заинтересувана страна сертификат съгласно стандартният формуляр в приложение VI към настоящия регламент.

Член 58

Спогодба, която е одобрена от съд в хода на делото и която е изпълняема в държавата-членка, където е сключена, е изпълняема в сезираната държава при същите обстоятелства като автентичните документи. Съдът или компетентният орган на държава-членка, където е одобрена съдебна спогодба, издава по искане на всяка заинтересувана страна сертификат съгласно стандартния формуляр в приложение V към настоящия регламент.

ГЛАВА V

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 59

1. За да определи дали една страна има местоживее в държава-членка, чиито съдилища са сезирани по дело, съдът прилага вътрешното си право.

2. Ако една страна няма местоживее в държава-членка, чиито съдилища са сезирани по дадено дело, тогава, за да се определи дали страната има местоживее в друга държава-членка, съдът прилага правото на тази държава-членка.

1. За целите на настоящия регламент, търговско дружество или друго юридическо лице или сдружение на физически или юридически лица имат местоживее в мястото, където се намира тяхното:

- а) седалище по устав, или
- б) централно управление, или
- в) основно място на стопанска дейност.

2. По отношение на Обединеното кралство и Ирландия „седалище според устройствения акт“ означава седалището по регистрация или когато няма токова седалище, мястото на вписване или, когато няма такова място, мястото, съгласно чието право е създадено.

3. За да се определи дали доверителната собственост (trust) се намира в държава-членка, чиито съдилища са сезирани по делото, съдът прилага своите правила за международно частно право.

Член 61

Без да се засягат по-благоприятни разпоредби на националното право, лица, които имат местоживее в държава-членка и които са преследвани в наказателните съдилища на друга държава-членка, на която не са граждани, за престъпление, което не е извършено умишлено, могат да бъдат защитавани от квалифицирани лица, дори ако те не се явят лично. При все това сезираният съд по делото може да нареди лично явяване; в случай на неявяване съдебно решение, постановено по гражданския иск, без засегнатото лице да е могло да организира защитата си, не трябва да бъде признато или изпълнено в другата държава-членка.

Член 62

В Швеция, в бързи производства относно заповеди за плащане (*betalningsföreläggande*) и подпомагане (*handräckning*), изразът „съд“ обхваща „Шведската служба по изпълнение“ (*kronofogdemyndighet*).

Член 63

1. Лице, което има местоживее на територията на Великото херцогство Люксембург и срещу което е предявен иск пред съда на друга държава-членка съгласно член 5, параграф 1, може да откаже компетентността на този съд, ако крайното място на доставка на стоките или предоставянето на услугите е в Люксембург.

2. Когато при условията на параграф 1 крайното място на доставка на стоките или предоставянето на услугите е в Люксембург, всяко споразумение за предоставяне на компетентност, за да бъде действително, трябва да бъде прието в писмена форма или установено с писмени доказателства по смисъла на член 23, параграф 1, буква а).

3. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат по отношение на договори за предоставяне на финансови услуги.

4. Разпоредбите на настоящия член се прилагат за срок шест години от влизането в сила на настоящия регламент.

Член 64

1. По дела във връзка със спор между собственика и член на екипажа на морски кораб, регистриран в Гърция или Португалия, относно възнаграждение или други условия по повод на службата, съд в държава-членка трябва да установи дали дипломатическото или консулското длъжностно лице, отговарящо за кораба, е било уведомено за спора. Съдът може да действа веднага след като това длъжностно лице е било уведомено.

2. Разпоредбите на настоящия член се прилагат за срок шест години от влизането в сила на настоящия регламент.

Член 65

1. Компетентността по член 6, параграф 2 и член 11 във връзка с действия за предоставяне на гаранция или във връзка с действия на трети страни не може да се прилага в Германия и Австрия. Срещу всяко лице с местоживееене в друга държава-членка, може да бъде предявен иск в съдилищата:

а) на Германия, съгласно членове 68 и 72—74 от Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung*) относно уведомяването на трети страни,

б) на Австрия, съгласно член 21 от Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung*) относно уведомяването на трети страни.

2. Съдебни решения, постановени в други държава-членки по силата на член 6, параграф 2 или член 11, се признават и изпълняват в Германия и Австрия в съответствие с глава III. Всяко действие, което съдебни решения, постановени в тези страни, могат да имат по отношение на трети страни поради приложението на разпоредбата на параграф 1, също така се признава в останалите държава-членки.

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 66

1. Настоящият регламент се прилага само по отношение на съдебни производства, които са образувани и по отношение на

документи, официално съставени или вписани като официални документи след влизането на същия в сила.

2. При все това, ако производството в държавата-членка по произход е образувано преди влизането в сила на настоящия регламент, съдебни решения, постановени след датата на влизане в сила, се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на глава III:

а) ако производството в държавата-членка по произход е образувано след влизането в сила на Брюкселската конвенция или Конвенцията от Лугано както в държавата-членка по произход, така и в сезираната държава-членка;

б) във всички други случаи, ако компетентността се основава на правила, които съответстват на предвидените в глава II или на конвенция, сключена между държавата-членка по произход и сезираната държава-членка, която е била в сила при образуването на производството.

ГЛАВА VII

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДОКУМЕНТИ

Член 67

Настоящият регламент не засяга приложението на разпоредби, регламентиращи компетентността, и признаването и изпълнението на съдебни решения в специфични области, които се съдържат в актове на Общността или в национално законодателство, хармонизирано съобразно тези актове.

Член 68

1. Настоящият регламент в отношенията между държавите-членки отменя Брюкселската конвенция, с изключение на териториите на държавите-членки, които попадат в териториалния обхват на посочената Конвенция и които са изключени от действието на настоящия регламент по силата на член 299 от Договора.

2. Дотолкова, доколкото настоящият регламент заменя разпоредбите на Брюкселската конвенция между държавите-членки, всяко позоваване на конвенцията се разбира като позоваване на настоящия регламент.

Член 69

При условията на член 66, параграф 2 и член 70 настоящият регламент, в отношенията между държавите-членки, отменя следните конвенции и договори, сключени между две или повече от тях:

— Конвенцията между Белгия и Франция за компетентността и валидността и изпълнението на съдебни решения, арбитражни решения и автентични документи, подписана в Париж на 8 юли 1899 г.

- Конвенцията между Белгия и Нидерландия за компетентност, несъстоятелност и валидността и изпълнението на съдебни решения, арбитражни решения и автентични документи, подписана в Брюксел на 28 март 1925 г.
- Конвенцията между Франция и Италия за изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 3 юни 1930 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Франция за реципрочното изпълнение на решения по граждански и търговски дела с протокол, подписан в Париж на 18 януари 1934 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Белгия за реципрочното изпълнение на решения по граждански и търговски дела с протокол, подписан в Брюксел на 2 май 1934 г.
- Конвенцията между Германия и Италия за признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 9 март 1936 г.
- Конвенцията между Белгия и Австрия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения и официални документи във връзка със задължения за издръжка, подписана във Виена на 25 октомври 1957 г.
- Конвенцията между Германия и Белгия за взаимното признаване и изпълнение на съдебни решения, арбитражни решения и официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Бон на 30 юни 1958 г.
- Конвенцията между Нидерландия и Италия за признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 17 април 1959 г.
- Конвенцията между Германия и Австрия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения, спогодби и официални документи по граждански и търговски дела, подписана във Виена на 6 юни 1959 г.
- Конвенцията между Белгия и Австрия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения, арбитражни решения и официални документи по граждански и търговски дела, подписана във Виена на 16 юни 1959 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Федерална република Германия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Бон на 14 юли 1960 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Австрия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана във Виена на 14 юли 1961 г. с протокол за изменение, подписан в Лондон на 6 март 1970 г.
- Конвенцията между Гърция и Германия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения, спогодби и официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Атина на 4 ноември 1961 г.
- Конвенцията между Белгия и Италия за признаването и изпълнението на съдебни решения и други подлежащи на изпълнение документи по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 6 април 1962 г.
- Конвенцията между Нидерландия и Германия за взаимното признаване и изпълнение на съдебни решения и други подлежащи на изпълнение документи по граждански и търговски дела, подписана в Хага на 30 август 1962 г.
- Конвенцията между Нидерландия и Австрия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения и официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Хага на 6 февруари 1963 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Италия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 7 февруари 1964 г. с протокол за изменение, подписан в Рим на 14 юли 1970 г.
- Конвенцията между Франция и Австрия за признаването и изпълнението на съдебни решения и официални документи по граждански и търговски дела, подписана във Виена на 15 юли 1966 г.
- Конвенцията между Обединеното кралство и Кралство Нидерландия за реципрочното признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Хага на 17 ноември 1967 г.
- Конвенцията между Испания и Франция за признаването и изпълнението на съдебни решения и арбитражни решения по граждански и търговски дела, подписана в Париж на 28 май 1969 г.
- Конвенцията между Люксембург и Австрия за признаването и изпълнението на съдебни решения и официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Люксембург на 29 юли 1971 г.
- Конвенцията между Италия и Австрия за признаването и изпълнението на съдебни решения и съдебни спогодби и официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Рим на 16 ноември 1971 г.
- Конвенцията между Испания и Италия относно правната помощ и признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Мадрид на 22 май 1973 г.
- Конвенцията между Финландия, Исландия, Норвегия, Швеция и Дания за признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански дела, подписана в Копенхаген на 11 октомври 1977 г.
- Конвенцията между Австрия и Швеция за признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански дела, подписана в Стокхолм на 16 септември 1982 г.
- Конвенцията между Испания и Федерална република Германия за признаването и изпълнението на съдебни решения, съдебни спогодби и други подлежащи на изпълнение официални документи по граждански и търговски дела, подписана в Бон на 14 ноември 1983 г.
- Конвенцията между Австрия и Испания за признаването и изпълнението на съдебни решения, съдебни спогодби и други подлежащи на изпълнение официални документи по граждански и търговски дела, подписана във Виена на 17 февруари 1984 г.
- Конвенцията между Финландия и Австрия за признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански дела, подписана във Виена на 17 ноември 1986 г. и

— Договорът между Белгия, Нидерландия и Люксембург за компетентност, несъстоятелност и валидността и изпълнението на съдебни решения, арбитражни решения и официални документи, подписан в Брюксел на 24 ноември 1961 г., доколкото е в сила.

Член 70

1. Договорът и конвенциите, които са посочени в член 69, продължават да действат по отношение на области, спрямо които не се прилага настоящият регламент.

2. Те продължават да действат по отношение на постановени съдебни решения и официално съставени документи или вписани като официални документи преди влизането в сила на настоящия регламент.

Член 71

1. Настоящият регламент не засяга действието на конвенции, по които са страни държавите-членки и които във връзка със специфични области уреждат компетентността или признаването и изпълнението на съдебни решения.

2. С цел да се осигури еднакво тълкуване, параграф 1 се прилага по следния начин:

- а) настоящият регламент не пречи съд на държава-членка, която е страна по конвенция, отнасяща се до специфична област, да се признае за компетентен по отношение на тази конвенция, дори когато ответникът е с местоживее в друга държава-членка, която не е страна по тази конвенция. Сезираният съд прилага, във всички случаи, член 26 от настоящия регламент;
- б) съдебни решения, постановени в държава-членка от съд, който се е признал за компетентен по отношение на конвенция, засягаща специфична област, се признават и изпълняват в другите държави-членки в съответствие с настоящия регламент.

Когато конвенция относно специфична област, по която са страни както държавата-членка по произход, така и сезираната държава-членка, установява условия за признаване и изпълнение на съдебни решения, се прилагат тези условия. Във всеки случай, разпоредбите на настоящия регламент относно процедурата за признаване и изпълнение на съдебни решения, могат да бъдат приложени.

Член 72

Настоящият регламент не засяга споразумения, по силата на които държавите-членки са се задължили преди влизането в сила на настоящия регламент съобразно член 59 от Брюкселската конвенция, да не признават съдебни решения, постановени по-специално в други държави, страни по тази конвенция, срещу ответници, които имат местоживее или обичайно пребиваване в трета страна, когато в случаите, предвидени по член 4 от посочената конвенция, съдебното решение би могло да се основава единствено на компетентността, определена във втория параграф на член 3 от посочената конвенция.

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 73

Не по-късно от пет години след влизането в сила на настоящия регламент Комисията представя пред Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет доклад за прилагането на настоящия регламент. Докладът се придружава, при необходимост, от предложения за изменения в настоящия регламент.

Член 74

1. Държавите-членки нотифицират Комисията за текстовете, с които се изменят списъците в приложения I—IV. Комисията съответно изменя въпросните приложения.

2. Актуализирането или техническите изменения на формулярите, образци от които се намират в приложения V и VI, се приемат в съответствие с консултативната процедура, посочена в член 75, параграф 2.

Член 75

1. Комисията се подпомага от комитет.
2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 3 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.
3. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 76

Настоящият регламент влиза в сила на 1 март 2002 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2000 година.

За Съвета
Председател
C. PIERRET

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Правила за компетентност, посочени в член 3, параграф 2 и член 4, параграф 2

Правилата за компетентност, посочени в член 3, параграф 2 и член 4, параграф 2, са следните:

- в Белгия: член 15 от Гражданския кодекс (*Code civil/Burgelijk Wetboek*) и член 638 от Кодекса на съдопроизводството (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*);
- в Германия: член 23 от Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung*);
- в Гърция: член 40 от Гражданския процесуален кодекс (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*);
- във Франция: членове 14 и 15 от Гражданския кодекс (*Code civil*);
- в Ирландия: правилата, които позволяват компетентността да се основава на факта, че документът, с който се образува производството, е връчен на ответника по време на негово временно пребиваване в Ирландия;
- в Италия: членове 3 и 4 от Закон 218 от 31 май 1995 г.;
- в Люксембург: членове 14 и 15 от Гражданския кодекс (*Code civil*);
- в Нидерландия: член 126, параграф 3 и член 127 от Гражданския процесуален кодекс (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*);
- в Австрия: член 99 от Закона за съдебната подсъдност (*Jurisdiktionsnorm*);
- в Португалия: членове 65 и 65А от Гражданския процесуален кодекс (*Código de Processo Civil*) и член 11 от Трудовия процесуален кодекс (*Código de Processo de Trabalho*);
- във Финландия: глава 10, раздел 1, първи параграф, второто, третото и четвъртото изречение от Кодекса на съдопроизводството (*oikeudenkäymiskaari/rättegångsbalken*);
- в Швеция: глава 10, раздел 3, първи параграф, първо изречение от Кодекса на съдопроизводството (*rättegångsbalken*);
- в Обединеното кралство: правила, които позволяват компетентността да се основава на:
  - а) факта, че документът, с който се образува производството, е връчен на ответника по време на негово временно пребиваване в Обединеното кралство;
  - б) наличието в границите на Обединеното кралство на имущество, принадлежащо на ответника; или
  - в) придобиване от страна на ищеца на имущество, намиращо се в границите на Обединеното кралство.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Съдилищата или компетентните органи, пред които може да се подаде молбата по член 39, са следните:

- в Белгия: „*tribunal de première instance*“ или „*rechtbank van eerste aanleg*“, или „*erstinstanzliches Gericht*“,
  - в Германия: съдията — председател на отделение на „*Landgericht*“,
  - в Гърция: „*Μονομελές Πρωτοδικείο*“,
  - в Испания: „*Juzgado de Primera Instancia*“,
  - във Франция: съдията — председател на „*tribunal de grande instance*“
  - в Ирландия: Върховният съд
  - в Италия: „*Corte d'appello*“,
  - в Люксембург: съдията — председател на „*tribunal d'arrondissement*“,
  - в Нидерландия: съдията — председател на „*arrondissementsrechtbank*“,
  - в Австрия: „*Bezirksgericht*“,
  - в Португалия: „*Tribunal de Comarca*“,
  - във Финландия: „*käräjäoikeus/tingsrätt*“,
  - в Швеция: „*Svea hovrätt*“,
  - в Обединеното кралство:
    - а) в Англия и Уелс: Върховният съд или в случай на решение за издръжка: Магистратският съд за предаване от Държавния секретар;
    - б) в Шотландия: *Court of Session* или в случай на решение за издръжка: Шерифският съд за предаване от Държавния секретар;
    - в) в Северна Ирландия: Върховният съд или в случай на решение за издръжка: Магистратският съд за предаване от Държавния секретар;
    - г) в Гибралтар: Върховният съд на Гибралтар или в случай на решение за издръжка: Магистратският съд за предаване от Главния прокурор на Гибралтар.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Съдилищата, пред които могат да се подават жалбите, посочени в член 43, параграф 2, са следните:

— в Белгия:

- а) що се отнася до жалба на ответника: *tribunal de première instance* или *rechtbank van eerste aanleg* или *erstinstanzliches Gericht*, б) „*tribunal de première instance*“ или „*rechtbank van eerste aanleg*“ или „*erstinstanzliches Gericht*“,
- б) що се отнася до жалба на ищеца: „*Cour d'appel*“ или „*hof van beroep*“,

— във Федерална република Германия: „*Oberlandesgericht*“,

— в Гърция: „*Εφετείο*“,

— в Испания: „*Audiencia Provincial*“,

— във Франция: „*cour d'appel*“,

— в Ирландия: *Върховният съд*

— в Италия: „*corte d'appello*“,

— в Люксембург: „*Cour supérieure de Justice*“ в качеството му на съд за граждански жалби,

— в Нидерландия:

- а) за ответника: „*arrondissementsrechtbank*“,
- б) за ищеца: „*gerechtshof*“,

— в Австрия: „*Bezirksgericht*“,

— в Португалия: „*Tribunal de Relação*“,

— във Финландия: „*hovioikeus/hovrätt*“,

— в Швеция: „*Svea hovrätt*“,

— в Обединеното кралство:

- а) в Англия и Уелс: *Върховният съд* или в случай на решение за издръжка: *Магистратският съд*;
- б) в Шотландия: *Court of Session* или в случай на решение за издръжка: *Шерифският съд*;
- в) в Северна Ирландия: *Върховният съд* или в случай на решение за издръжка: *Магистратският съд*;
- г) в Гибралтар: *Върховният съд на Гибралтар* или в случай на решение за издръжка: *Магистратският съд*.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Жалбите, които могат да се подават съобразно член 44, са следните:

- в Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Люксембург и Нидерландия: касационна жалба,
  - в Германия: „*Rechtsbeschwerde*“,
  - в Ирландия: жалба поради нарушение на закона пред Върховния съд,
  - в Австрия: „*Revisionsrekurs*“,
  - в Португалия: жалба поради нарушение на закона,
  - във Финландия: жалба пред „*korkein oikeus/högsta domstolen*“,
  - в Швеция: жалба пред „*Högsta domstolen*“,
  - в Обединеното кралство: единствена жалба поради нарушение на закона.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Сертификат, посочен в членове 54 и 58 от Регламента за съдебните решения и съдебните спогодби

(български, bulgarian, bulgare, búlgaro, ...)

1. Държава-членка по произход
2. Съд или компетентен орган, който издава сертификата
  - 2.1. Наименование
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Съд, който е постановил съдебното решение/одобрил съдебната спогодба (*)
  - 3.1. Вид съд
  - 3.2. Местоположение на съда
4. Съдебно решение/съдебна спогодба (*)
  - 4.1. Дата
  - 4.2. Справочен номер
  - 4.3. Страни по съдебното решение/съдебната спогодба (*)
    - 4.3.1. Име на ищеца/ишците
    - 4.3.2. Име на ответника/ответниците
    - 4.3.3. Име/на на други страни (ако има)
  - 4.4. Дата на валидност на документа, установяващ процедурите за произнасяне на съдебното решение, в случай че не е посочена
  - 4.5. Текст на съдебното решение/съдебната спогодба (*), така както е приложен към настоящия сертификат
5. Имена на страните, на които е предоставена правна помощ

Съдебното решение/съдебната спогодба (*) е приложимо в държавата-членка по произход (членове 38 и 58 от регламента) срещу:

Име:

Подписан във: ....., дата: .....

Подпис и/или печат: .....

_____

(*) Излишното се зачерква.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Сертификат, посочен в член 57, параграф 4 от Регламента за автентичните документи

(български, bulgarian, bulgare, búlgaro, ...)

1. Държава-членка по произход
2. Съд или компетентен орган, който издава сертификата
  - 2.1. Наименование
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Орган, който е дал автентичност/легализирал документа
  - 3.1. Орган, участващ в съставянето на автентичния документ (при необходимост)
    - 3.1.1. Наименование и предназначение на органа
    - 3.1.2. Местоположение на органа
  - 3.2. Орган, който е регистрирал автентичния документ (при необходимост)
    - 3.2.1. Вид орган
    - 3.2.2. Местоположение на органа
4. Автентичен документ
  - 4.1. Описание на документа
  - 4.2. Дата
    - 4.2.1. на която е съставен/изготвен документът
    - 4.2.2. ако са различни: на която е регистриран документът
  - 4.3. Справочен номер
  - 4.4. Страни по документа
    - 4.4.1. Име на кредитора
    - 4.4.2. Име на длъжника
5. Текст на подлежащото на изпълнение задължение, така както е приложено към този сертификат

Автентичният документ подлежи на изпълнение срещу длъжника в държавата-членка по произход (член 57, параграф 1 от регламента)

Подписан във: ....., дата: .....

Подпис и/или печат
